

PAVEL GOLIA

Pavel Golia, slovenski pesnik in dramatik, ki se je rodil leta 1887 v Trebnjem na Dolenjskem, umrl pa je leta 1959 v Ljubljani. Spada med najpomembnejše pisce mladinskih iger. Po njem je poimenovana tudi knjižnica v Trebnjem. Po poklicu je bil časnikar, služboval je v Trstu in Ljubljani. Bil je tudi častnik (=vojak). Leta 1914 je bil poslan na fronto v Galicijo, leta 1917 pa je vstopil v rusko armado. Leta 1919 se je vrnil v Ljubljano, kjer se je povsem posvetil književnosti in gledališču.

Je avtor znanih mladinskih gledaliških iger (Jurček, Petrčkove poslednje sanje, Srce igračk, Uboga Ančka itd.), bil pa je tudi dolgoletni ravnatelj Slovenskega narodnega gledališča – Drame v Ljubljani. Pisal je tudi pesmi za odrasle.

Njegova najbolj znana dela poleg že omenjenih so: Igre, Pesmi in igre za mladino, Gospod Baroda in druge ljudske pesmi, Pesmi o zlatolaskah itd.

GRAJSKI VRTNAR

- Zvrst je BALADA
- Temi, ki se prepletata: LJUBEZENSKA (neuresničljiva, nesrečna ljubezen med dvema zaljubljenecema) in SOCIALNA (nepremostljive socialne razlike med ljudmi – na eni strani grajska hči, na drugi preprost kmečki fant)
- Vzor je ljudska pesem, kar se kaže v nekaterih značilnostih: preprost jezik, narečne (čeperiti se, stogotiti se) in starinske besede (pobarati, krog), stalne pridevniške besede (kmečki sin, grajska hči), ponavljanja (kako je lep, kako je mlad), pomanjševalnice (suknjica, solzice) itd.
- Sporočilo pesmi je, da **ljubezen nikoli ne mine, je večna**. Najdemo ga v zadnjem verzu pesmi.

PESNIŠKE FIGURE V PESMI GRAJSKI VRTNAR:

- POGOSTE POMANJŠEVALNICE: *suknjica, solzice, hčerka*
- ŠTEVILNI OKRASNI PRIDEVKI: *sivi skali, mlad vrtnar, vrt prostran, grajska hči, grenki dih, mehka trava, žalostno dekle, roža rdeča, vrtnarjeva roža bela*
- STALNA LJUDSKA ŠTEVILA: *suknjice TRI, mlatiče TRI*
- POOSEBITEV ALI PERSONIFIKACIJA: *ljubezen plapola v plamenih, plul med njima je ves tih strasti in smrti grenki dih, preveč ji žalost dušo grize*
- PRETIRAVANJE: *vso glavo mu zalije kri, za mizo se graščak čeperi, togoto z vinom si gasi, zalaga za mlatiče tri, ljubezen plapola v plamenih z oči vrtnarjevih in njenih, množica odrevenela, tam se tesno tesno oklene njegova roža rože njene in k višku rasteta v sinjine*
- INVERZIJA OZ. ZAMENJAN BESEDNI RED: *stoji na sivi skali grad => na sivi skali stoji grad, vrtnar na vrtu poje mlad => mlad vrtnar poje na vrtu, ozira grajski se gospod => grajski gospod se ozira*
- PREIMENOVANJE ALI METONIMIJA:
*»Brez glave bo, vrtnar, tvoj vrat,
ko jutri prebudi se zarja.«*
- PRIMERA: *Kako je lep, kako je mlad! In kakor vitez odgovarja.*
- PONAVLJANJE: *Tam se tesno tesno oklene = podvojitev ali geminacija*
- RIMA:

grad	A	doma	C
prostran	B	znam	D
mlad	A	ima	C
dan	B	imam	D
- Glasovni figuri, kjer pesnik na začetku dveh ali več zaporednih besed ponovi isti soglasnik, pravimo SOGLASNIŠKI STIK ALI ALITERACIJA: *pri priči, ti tam , ti teci, gnečo grajsko gospodično,...*